

ДОКУМЕНТАРНА ВЕРОДОСТОЈНОСТ ФИЛМА „СИКАРИО” ДЕНИСА ВИЛНЕВА

Денис Вилнев, *Сикарио* (*Sicario*), САД 2015

Денис Вилнев један је од ретких савремених филмских стваралаца који успева да сними уметнички допадљиве и провокативне филмове који упоредо зарађују баснословне суме новца на биоскопским благајнама. Овакав спој данас је врло редак, можда још Кристофер Нолан успева у томе, или Квентин Тарантино, с тим да Нолан полако све више повлађује захтевима комерцијалног тржишта, а Тарантино је посебност за себе коју баш не можемо укалупити и протумачити као уобичајеног редитеља. Стога стваралаштво Дениса Вилнева представља уникатан филмски феномен који је у стању да привуче просечног филмског гледаоца, али то никако не имплицира да ће његови филмови одбити ни нешто захтевнију и префињенију биоскопску публику.

Такав је случај и са најновијим филмом *Сикарио*. Он добро прати устаљену парадигму креирану након филма *Зџаришџа*, која подразумева да је реч о изузетно узбудљивим и напетим психолошким трилерима у којима се акценат не ставља на тврдокорну акцију и на јунаке хероје, који свој пут обично рашчисте вештом употребом оружја, него су протагонисти углавном просечни људи стављени у екстремне ситуације у којима највише долази до изражаја снага или слабост њихове психе. Зато у филму главну позицију нема бриљантни Бенисио дел Торо, који глуми унајмљеног убицу, што између осталог и значи реч *сикарио*, него је главна рола дата Емили Блант, која глуми помало изгубљену и уплашену али врло савесну и идеалистички настројену ФБИ детективку Кејт. Она бива укључена у опасну операцију против моћног мексичког картела коју спроводи ЦИА, с тим да не може да врши операције на америчком тлу без присуства неке од домаћих агенција. Тако се Кејт, као изузетно принципијелна личност која увек све ради по законској процедури, наша у небраном грожђу и операцији која ће врло често захтевати да се поступи ван оквира закона и неетички.

Може нам се чинити и да је помало лицемерно од аутора филма што је улогу егзекутора осветника конструисао тако да га игра неаме-

риканац, те се на тај начин уобичајено брижно штити устаљени портрет Американаца на филму тако што су они увек приказани као добри и праведни момци, али чињеница да Вилнев приказује Централну обавештајну агенцију и америчку владу као главне кандидате који ће запосести чело картела и контролисати пут дроге сврстава овог редитеља у исто друштво са Френсисом Фордом Кополом и Оливером Стоуном. Најзанимљивији од свега је податак да, док сам читао текстове о *Сикарију* у најеминентнијим филмским часописима на интернету, ни у једном нисам наишао чак ни на спомен овог аспекта филма, а камоли на неку дубљу анализу, што сведочи да је Вилнев са *Сикариом* на правом путу. Можда ови свесно ћутећи критичари сматрају да је ипак боље да америчка влада контролише пут дроге, јер ће то вршити на много мирнији и цивилизованији начин него што то ради мексички картел. Али право је питање да ли постоји цивилизован начин да се дилује дрога, или је на крају растурање дроге само растурање дроге, било да се врши у одељу са краватом, било са одсеченом главом у руци.

Као потпору виђењу Вилнева навешћу још један одличан овогодишњи пројекат из домена документарног филма, филм Метјуа Хајнемана *Земља картела* (*Cartel land*, 2015). Наиме, Хајнеманов филм упечатљиво дочарава тежак живот људи у безакоњем обележеним пограничним пределима који су препуштени на милост и немилост мексичком картелу. Услед суровости картела, али и због остављања на цедилу од стране дубоко корумпиране власти, и америчке и мексичке, људи с обе стране границе принуђени су да у овом *circulus*-у *vitiosus*-у узму закон у своје руке и сами организују оружану одбрану својих посета и насеља. Да Вилнев ништа није препустио случају показују и сцене из његовог филма које као да су еквиваленти сценама из документарног Хајнемановог филма. Под тим првенствено мислим на сцене хапшења, пустиње, Хуареза, као и на дочаравање атмосфере страха и напетости која влада у пограничним местима у којима вам сваки дан може бити последњи. За изузетну визуелну композицију и симболику највише је заслужан Роџер Дикинс, прослављени директор фотографије, а да угођај буде потпун побринуо се Јохан Јохансон са својом злосутном индустријском музиком.

На крају нам остаје само да се запитамо како је могуће да филм *Сикарио*, који је уз филмове *Поврајник*, *Рефлектор* и *Соба* нешто најбоље што је Холивуд изнедрио ове године, заслужио само три номинације за Оскара, и то ниједну у некој од главних категорија. Навикнути на холивудску хипокризију, која често има одлучујућу улогу при номинавању филмова, само још једном можемо да констатујемо да је Вилнев на правом путу, јер чим неко не жели да прича о главном проблему нашег филма и жели да вас елиминише са листе добитника награде која би вам омогућила још већу популарност и планетарну прихваћеност, то не може значити ништа друго сем да сте ударили на право место.

Иван БАЗРЂАН